

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2021-11-26

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-6891-2011

Dossiénr
NVR2053403

Beslut för bildande av naturreservatet Kvarnån Utanede

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Kvarnån Utanede
NVR-id: 2053403
Natura 2000: Kvarnån Utanede SE072041
Kommun: Ragunda
Län: Jämtland
Väggkarta: Sundsvall 150
Lägesbeskrivning: Cirka 1,5 kilometer söder om Utanede
Centrumkoordinater: N: 6980260 E: 585356 (SWEREF99 TM)
Fastigheter: Del av Ragunda Utanede 1:14, 1:20 och 1:65 samt Ragunda Utanede S:1, och S:8.
Markägare: Naturvårdsverket samt enskilda markägare
Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal: 13 hektar, varav 12 hektar produktiv skogsmark

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	4
Föreskrifter	5
Undantag från föreskrifterna	6
Skötselplan.....	8
Redogörelse för ärendet	8
Ärendets beredning	8
Synpunkter på förslaget till beslut	8
Länsstyrelsens bedömning	10
Naturvärdesinventeringar.....	12
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	12
Konsekvensutredning.....	12
Upplysningar	13
Bilagor.....	14

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara Kvarnån Utanede.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets näringsrika granskogar, kalkbarrskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet är vidare att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är en del av det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom fri utveckling av skogsmarken samt övriga naturmiljöer och dess flora och fauna samt genom återställning av vattendraget. I lövträdsrika delar kan röjning av gran komma att utföras.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Näringsrik och lövträdsrik granskog med naturlig hydrologi och kontinuitet av gamla träd och förekomst av stående och liggande döda träd i olika nedbrytningsstadier vilket gynnar vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter som är knutna till denna miljö.
- Kalkbarrskog där kalkkrävande kärlväxter och marksvampar växer, däribland den hotade bomburklan.
- Natura 2000-naturtyper: taiga (9010), näringsrik granskog (9050), mindre vattendrag (3260),
- Natura 2000-arter: skogsrör (1948).

Beskrivning av området

Naturreseptatet Kvarnån Utanede är 13 hektar stort och beläget cirka 8 kilometer söder om Bispgården vid Kvarnåns utlopp i Indalsälven. Berggrunden i området består av gnejsgranit och jordarterna av isälvsgrus, mjäla och silt. Topografin varierar mellan 45 meter över havet i västra delarna till 110 meter över havet i de östra delarna av området.

Genom området rinner Kvarnån som gett naturreseptatet dess namn. Kvarnån är till stor del opåverkad av flottning och därför relativt rik på stora block och i partier död ved. Dessa förhållanden gynnar bottenlevande insekter bland annat olika typer av sländlarver. På norra sidan ån växer näringsrik granskog och kalkbarrskog med ett stort inslag av lövträd, främst rönn och sälg. I nordöstra delen av naturreseptatet finns aspskog med grova aspar och även en medelålders lövföryngring på gammal betesmark. På södra sidan ån växer lövträdsrik unggranskog.

I hela området finns det gott om stående och liggande död ved av både barrträd och lövträd. Närheten till Kvarnån medför att luftfuktighet i området är hög och den sluttande terrängen gör att rörligt markvatten förekommer i marken. Kombinationen av mycket död ved, hög luftfuktighet och rörligt grundvatten gör att flera vedlevande och marklevande arter trivs i området, däribland den hotade bombmurklan (*Sacrosona globsum*) och de röslitade arterna doftticken (*Haploporus odoratus*) och knärot (*Goodyera repens*).

I området finns flera forn- och kulturlämningar, däribland fångstgropar och rester efter en flottningsränna. Det finns även spår efter slåtterbruk och betesbruk. Södra sidan av Kvarnån har utsatts för senare tiders trakthyggesbruk och skogen där består idag främst av lövträdsrik granungskog. Annars har områdets skogar främst nyttjats för vedtäkt. En äldre körväg som nu används som stig passerar genom området på norra sidan om ån.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen (bilaga 4).

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro, spång eller jakttorn,
2. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
7. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående eller liggande döda träd eller delar av träd,
8. införa för området främmande växt- eller djurart,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
10. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark,
11. framföra motordrivet fordon i terräng.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på karta, bilaga 1,
3. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
4. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte,
5. biotopvårdande skötselåtgärder som röjning i ungsbogen samt röjning av gran för att friställa äldre lövträd,
6. återställning av Kvarnåns naturliga bottenstruktur inklusive åtgärder för att återföra block, grus samt död ved genom fällning av träd i strandzonen, återintroduktion av flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*),
7. förebyggande och begränsande av storskaliga angrepp av granbarkborre genom utplacering av giftfria feromonfällor samt identifiering, fällning och avbarkning av angripna granar och vindfällen. Alla träd lämnas i naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. elda, annat än med medhavd ved vid eldplats markerad på karta, bilaga 1,
5. framföra motordrivet fordon i terräng.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

6. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet samt militär övningsverksamhet.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) statlig tjänsteman att i tjänsteärende framföra motordrivet fordon,

- b) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, inklusive att framföra motordrivet fordon, för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- c) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförfordningen (1978:594),
- d) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst, vid sjukfall samt vid polisiära ärenden,
- e) att framföra motordrivet fordon vid efterbevakning efter brand,
- f) jakt enligt jaktlag (1987:259),
- g) fiske enligt fiskeförvaltande organisations regler,
- h) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- i) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare terränggående motorfordon ($\leq 450\text{kg}$),
- j) röjning av buskar och mindre träd i syfte att upprätthålla rågångar mellan fastigheter,
- k) normalt underhåll av befintlig väg som gränsar till naturreservatet och som markeras på karta, bilaga 1. Innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3,
- l) underhåll av befintlig stig som markerats på karta, bilaga 1, där fallna träd över stig får flyttas eller kapas,
- m) köra skoter på väl snötäckt stig som markerats på karta, bilaga 1,
- n) underhåll av vindskydd med rastbord samt eldstad markerade på karta, bilaga 1, samt att ersätta dessa med nya på samma plats.
- o) rättighetshavare att utföra normalt underhåll och besiktning av befintliga luftledningarna som markeras på karta bilaga 1, i enlighet med ledningsrätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande, och att vid dessa tillfällen framföra nödvändigt motordrivet fordon i terräng,
- p) markägare och innehavare av särskild rätt att använda terrängskoter på väl snötäckt mark i samband med tillsyn och annat nyttjande av marken (inklusive vid uttransport av fäلت vilt).

Efter särskilt tillstånd från Länsstyrelsen skall A och C-föreskrifterna ovan inte heller utgöra hinder för:

- a) skötsel av forn-och kulturlämningar,
- b) skogsbete inklusive röjning av mindre träd och buskar samt stängsling, fällda träd lämnas i området,
- c) myndigheter och markägare att vidta åtgärder för att förebygga större jordskred inom och runt naturreservatet samt återställa området om större ras eller skred skulle förekomma.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Länsstyrelsen beslöt 2005 att föreslå Kvarnån Utanede som en del av Natura 2000 nätverket i enlighet med EU:s Art-och habitatdirektiv. Förslaget godkändes av både regeringen och EU-kommissionen. Länsstyrelsen föreslog samma år att området skulle bli ett naturreservat. Efter godkännande 2005 från Naturvårdsverket kontaktades markägarna och informerades om planerna att bilda naturreservat. Lantmäteriet fick i uppdrag att mäta in områdets gränser vilket var färdigställt 2010.

Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Värderingen slutfördes 2006 och förhandlingen avslutades 2015.

Under 2021 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom 12 yttranden på förslaget till beslut till Länsstyrelsen, varav åtta med synpunkter.

Svenska kraftnät visar på att regionledningarna öster om naturreservatet kan beröras och att ägaren bör höras. Länsstyrelsen har skickat en extra remiss till berörda, inga synpunkter har inkommit.

Trafikverket noterar att enskild väg kan vara berörd och önskar att vägföreningen bör höras. Länsstyrelsen har skickat en extra remiss till berörda, inga synpunkter har inkommit.

Ragunda kommun bedömer att naturreservatet är i linje med kommunens översiktsplaner men önskar då naturreservatet ligger inom område för skredrisk längst Indalsälven att föreskrifter införs för att möjliggöra förebyggande och återställande åtgärder för jordskred och ras. Länsstyrelsen bedömer att sådana åtgärder även kan sammanfalla med bevarande av områdets bombmurkla lokaler som kan hotas av större skred, därför har undantag q) från föreskrifterna lagts till.

Sametinget önskar att hänsyn ska tas till alla samiska intressen i området även de som berör jakt, fiske och slöjd. Ingen föreskrift som förbjuder jakt eller fiske inom naturreservatet finns och i övrigt gäller och i övrigt gäller Rennäringslagen (1971:437). Sametinget har i yttrandet haft synpunkter på samrådsprocessen samt påpekat att renbetet och arbetet med renarna inte får påverkas negativt. Länsstyrelsen har i föreskrifterna samt i undantagen från föreskrifterna tydliggjort att naturreservatet inte får utgöra hinder i samernas rätt att bedriva renskötsel inom naturreservatet. Samrådsprocessen i reservatsärenden regleras av Miljöbalken (1998:808) och i enlighet med lagstiftningen har berörda samebyar delgivits förslaget till beslut om naturreservatet och inga synpunkter har inkommit.

Tre privatpersoner har yttrat sig angående jakt samt nyttjande av stigen längst med ån inom det föreslagna naturreservatet. Jakt regleras enligt Jaktlagen, se undantag f) från föreskrifterna. Frågorna som berört nyttjande av stigen genom området har berört frågor om fortsatt tillåtelse att få framföra fordon längst stigen sommar och vintertid. Enligt terrängkörningslagen (1975:1313) utgör stigar och traktorvägar terräng. Terrängkörningslagen och föreskriften C5 och A11 tydliggör att det är förbjudet att framföra motordrivet fordon i terräng. För markägare och sakägare kan det vara tillåtet att framföra motordrivet fordon såsom fyrhjulingar i terräng i samband med verksamheter som omnämns i undantagen från föreskrifterna a)-e) samt i). I övriga syften erfordras dispens från Länsstyrelsen.

Skotertrafik är förbjudet enligt föreskrifterna A11 och C5 då det förekommer flera prioriterade naturvärden knutna till markskiktet. Men då dessa naturvärden inte förekommer på befintlig stig i området gör länsstyrelsen bedömningen att skotertrafik på väl snötäckt mark längst denna inte utgör något hot mot de prioriterade naturvärdena och därför har undantag m) från föreskrifterna lagts till.

Vattenregleringsföretagen önskar att det förtydligas i föreskrifter om det är dispens eller tillstånd som gäller för biologiska undersökningar av vatten inom naturreservatet. Länsstyrelsen hänvisar till att de som vill bedriva biologiska undersökningar och inte omfattas av föreskrift B4) söker dispens.

Länsstyrelsens bedömning

Områdets skogar är av karaktären näringsrika barrskogar varav delar är kalkbarrskog. Båda skogstyperna är prioriterade naturtyper för formellt skydd enligt *Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark* från 2017. Då kalkbarrskogar är en underrepresenterad skogstyp som Sverige har ett internationellt ansvar att skydda är det av vikt att utpekade områden får ett formellt skydd.

Vidare har området en stabil förekomst av den hotade bombmurklan. Enligt *Åtgärdsprogram för bombmurkla 2010-2014* är det ett mål att lokaler med mer än 50 fruktkroppar av bombmurklor ska ha ett formellt skydd. I området har fler än 1500 bombmurklor hittats år 1999.

Naturreservatet ligger också i en av Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt utpekad värdestrakt för skogsbiologiska naturvärden knutna till bland annat granskog. Området ligger även inom en gräsmarksvärdestrakt. Enligt den nationella strategin ska myndigheterna prioritera skydd av skogsbiologiska värdekärnor i värdestrakter.

Området ingår även i Natura 2000, EU:s ekologiska nätverk av skyddsvärda naturområden. Dessa områden ska enligt 16 § förordning (1998:1252) om områdesskydd, med stöd av miljöbalken, vara generellt prioriterade för formellt skydd.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreservat.

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus för marksvampar och arter knutna till lövträd kommer röjning av granar att ske. I ungskogen öster om Kvarnån kommer röjning också ske i syfte att gynna uppslaget av lövträd. Skogsbete kan vara gynnsamt för vissa

av arterna inom området men utförandet såsom stängsling och röjning kan samtidigt vara skadligt för andra naturvärden inom samma område. Därför kommer skogsbete vara tillståndspliktigt för att säkerställa att åtgärder utförs inom syftet för naturreservatet.

För att bevara kalkbarrskogen och den näringsrika granskogen i området till vilken sällsynta marksvampar är kopplade är det även viktigt att på ett tidigt stadium hindra större utbrott av granbarkborre inom naturreservatet. Naturreservatets ringa storlek och sällsynta naturvärden kopplade till granskog innebär att ett storskaligt granbarkborreangrepp riskerar att allvarligt hota syftena kopplade till granskog inom naturreservatet. Därför ska åtgärder för att hindra storskaliga granbarkborreangrepp snabbt kunna utföras av förvaltningen av naturreservatet och är anledning till att föreskriften för att bekämpa granbarkborre lagts till i beslutet om naturreservatet även om åtgärderna till synes kan gå emot syftet med naturreservatet.

Av liknande skäl, hot mot naturreservatets naturvärden i kombination med naturreservatets ringa storlek, ser Länsstyrelsen att större jordskred och ras bör förhindras, som önskat av Ragunda kommun. Därför har undantag för att kunna sätta in åtgärder för att förhindra ras och skred samt återställa området om ras förekommer skrivits in. Men åtgärderna måste tas hänsyn till och får inte motverka åtgärderna som gjorts inom hydrologisk återställning samt får inte hota syftena med naturreservatet. Av den anledningen är ett tillståndskrav tillagt till undantaget.

Vattendraget Kvarnån är klassat som ett mindre vattendrag (3260) och är relativt opåverkat av flottningsverksamhet. För att vattendraget i sin helhet genom naturreservatet ska återfå sin naturliga struktur bör restaurering genomföras för att höja naturvärdena.

Föreskrifterna A6 och C5 syftar till att skydda områdets känsliga hydrologi. Föreskrift C4 syftar till att kanalisera eldning till särskilt anordnad eldstad för att minska risken för bränder och minska slitage på områdets fält- och bottenskikt.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Inför bildandet av natura 2000-områden 2005 utfördes inventeringar av lämpliga områden däribland Kvarnån Utanede. Vidare har ett skogsbestånd i västra delen har pekats ut som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen 1998. Delar av ån pekades ut som område med naturvärde av Skogsstyrelsen 1996.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Större delen av naturreservatet ingår i område av riksintresse för friluftslivet (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet går väl ihop med på riksintresset.

Kvarnån som rinner genom området är en del av vädetrakt för limniska vattendrag. Vattendraget är till stor del orört men i delar har vattendraget utsatts för minimal rensning av sten för flottningen.

Gällande översiktsplan för Ragunda kommun antogs 2006. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området, annat än att det är lämpligt att utveckla friluftslivet i området. Enligt Vindkraft i Ragunda kommun, Tillägg till översiktsplan från 2006, finns i nuläget inga aktuella planer för vindkraftverk i området. Länsstyrelsen bedömer därmed att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Löfgren Susanna, chef för naturskydd och förvaltning Per D Sander samt handläggare Maria Noro-Larsson, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Maria Noro-Larsson

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen, tidningen Ångermanland och Sundsvalls tidning. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden, såsom Natura 2000, krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken.

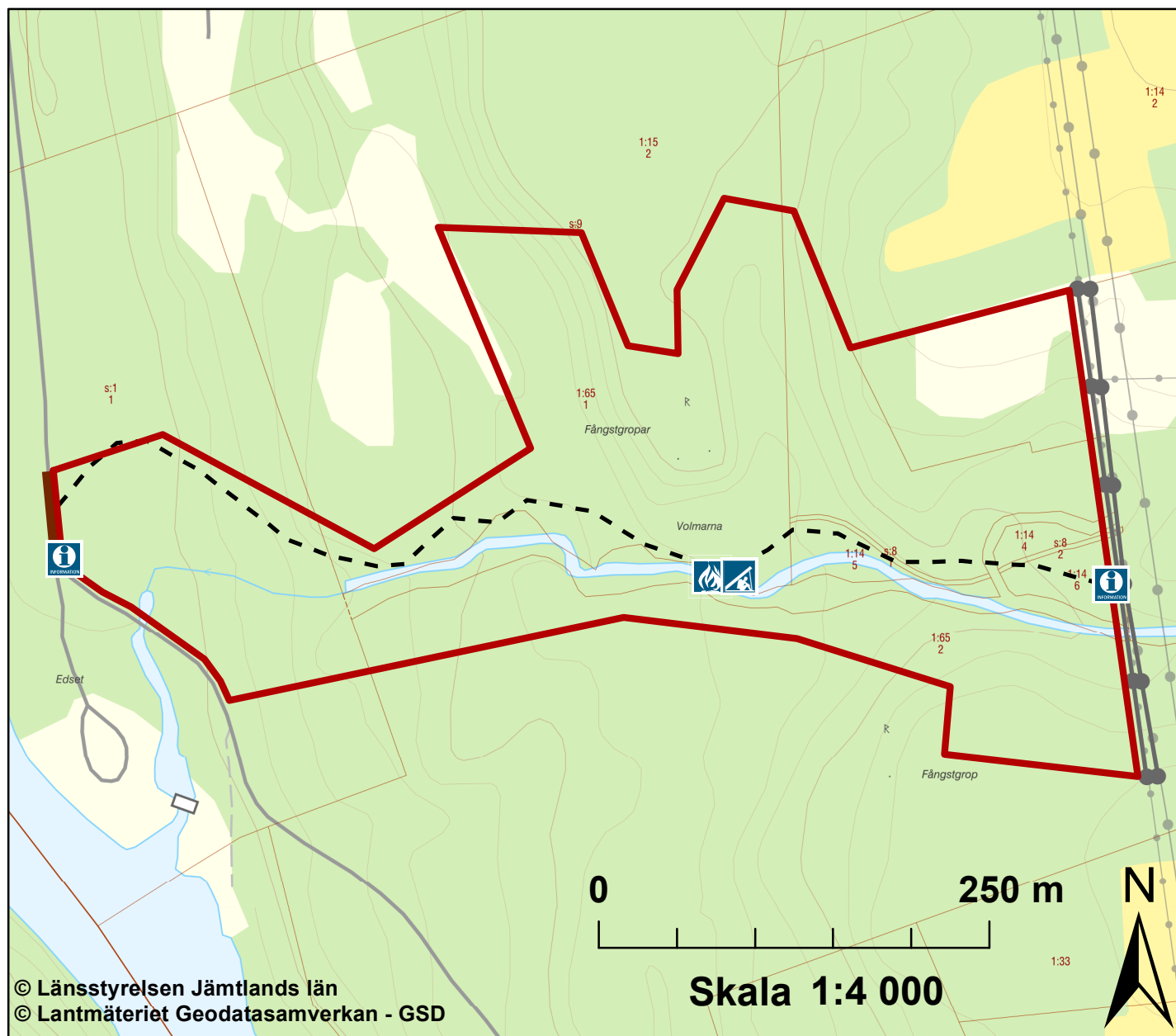
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Underhåll av väg
4. Skötselplan
- 4a. Skötselplankarta

Naturreservatet Kvarnån Utanede

Beslutskarta

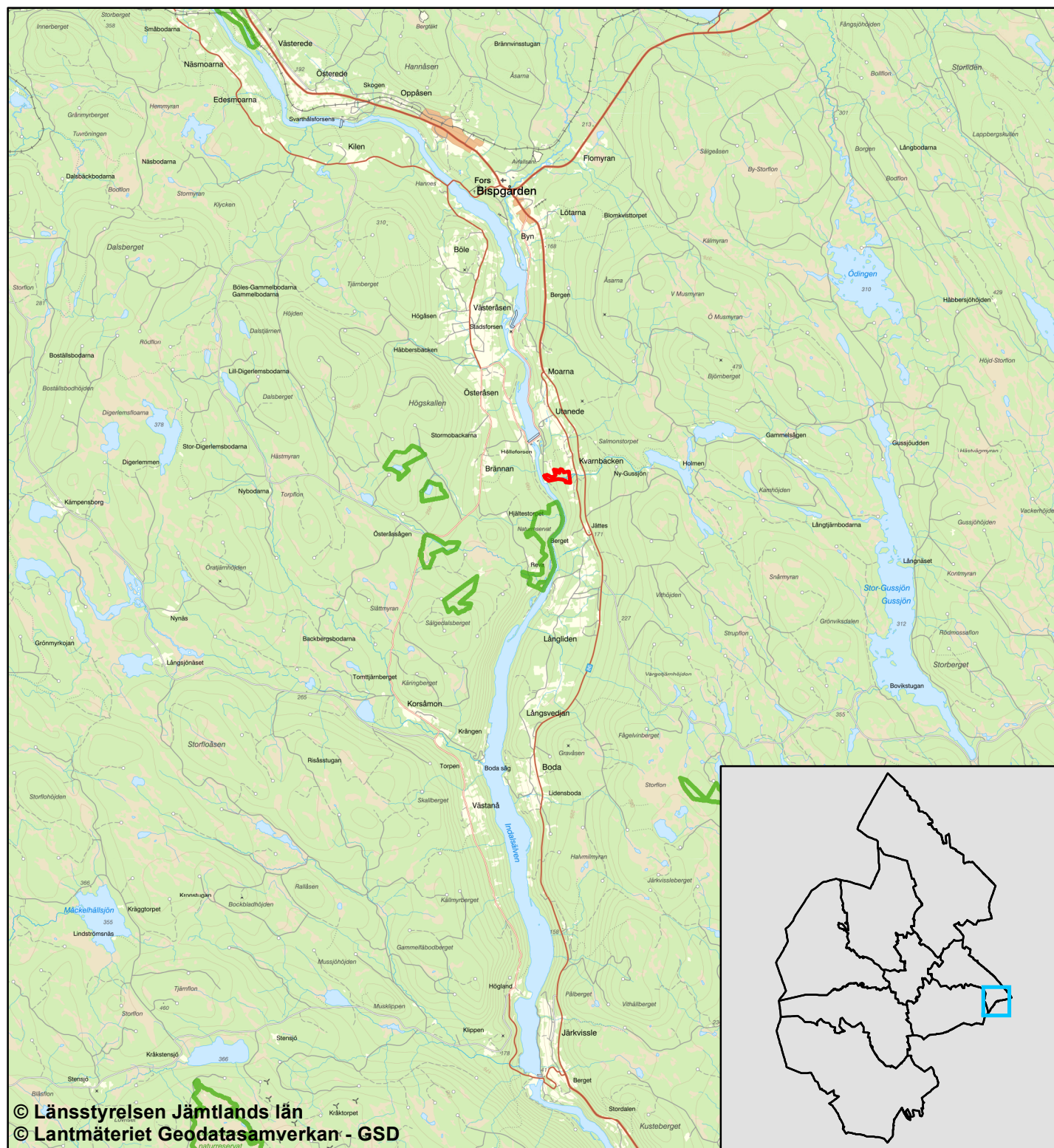

- Gräns för natureservatet Kvarnån Utanede
- Informationsskylt som berörs av föreskriften B2
- Eldstad som berörs av föreskrift C4 samt undantag n) från föreskrifterna
- Vindskydd som berörs av undantag n) från föreskrifterna
- Väg som berörs av undantag k) från föreskrifter
- Stig som berörs av undantag l) och m) från föreskrifter
- Kraftledning som berörs av undantag o) från föreskrifter

Naturreservatet Kvarnån Utanede

Översiktskarta

- Naturreservatet Kvarnån Utanede
- Övriga naturreservat

0 10 Km
Skala 1:150 000

Underhåll av väg

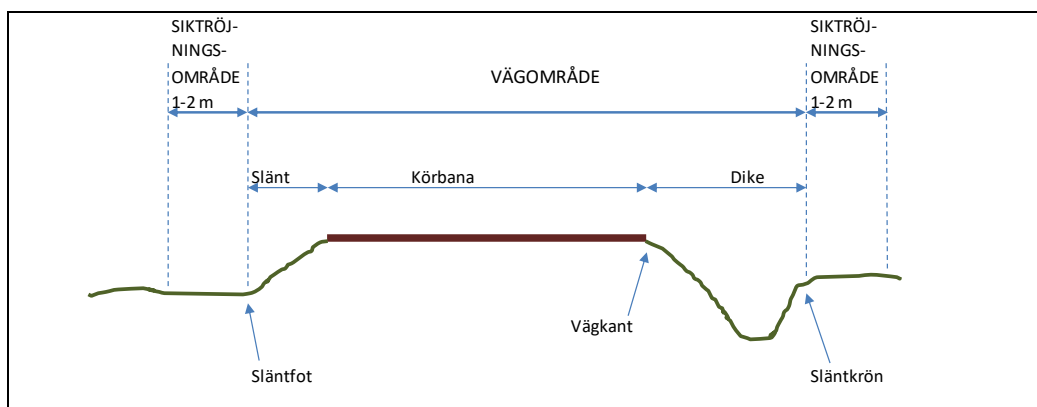
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Det är väghållarens ansvar att den utrustning och de maskiner som används vid underhållsarbeten är rengjorda och att jordmassor från annan plats inte tillförs naturreservatet. Detta för att förhindra spridningen av främmande arter.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

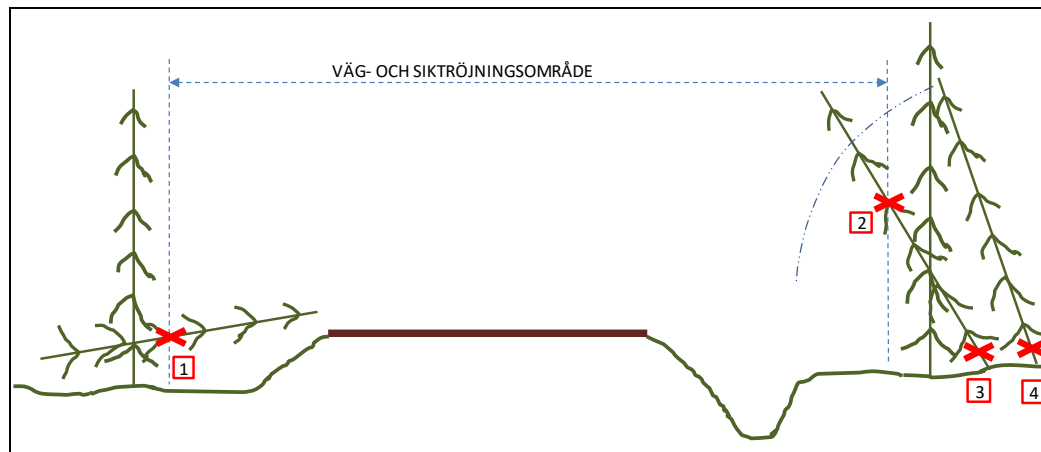
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservatet Kvarnån Utanede

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	6
Natura 2000.....	7
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	8
PLANDEL.....	9
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	9
Skötselområde A – Näringsrik och lövrik granskog med inslag av kalkbarrskog	9
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	11
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	11
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	12
Övriga uppgifter.....	12
Samråd med rennäringen	12
Uppföljning	12
Tillsyn.....	12
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	13
Källförteckning	13

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets näringsrika granskogar, kalkbarrskogar och andra ingående naturmiljöer samt områdets ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet är vidare att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är en del av det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom fri utveckling av skogsmarken samt övriga naturmiljöer och dess flora och fauna samt genom återställning av vattendraget.

I lövträdsrika delar kan röjning av gran komma att utföras.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Kvarnån Utanede
Län	Jämtland
Kommun	Ragunda
Fastigheter	Utanede S:1, Utanede S:8, Utanede 1:14, Utanede 1:15, Utanede 1:20, Utanede 1:65
Markägare	Naturvårdsverket samt enskilda markägare
Areal	13 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län
Natura 2000	Kvarnån Utanede SE072041

Områdesbeskrivning

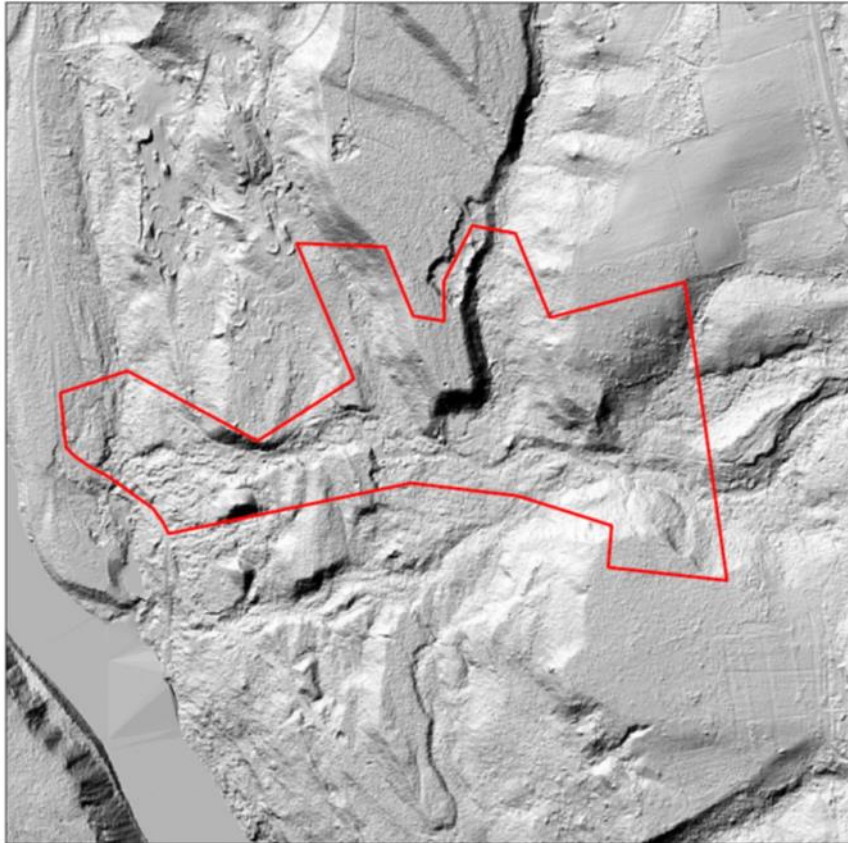
Landskap och läge

Naturreservatet Kvarnån Utanede är beläget i Ragunda kommun, 8 kilometer söder om Bispgården och cirka 1 kilometer sydost om Hölleforsens kraftstation. Områdets västra del angränsar till Kvarnåns mynning ut i Indalsälven. Naturreservatet är ungefär 13 hektar stort och utgörs till stor del av näringsrik granskog och kalkbarrskog med lövträdsrika partier.

Geologiska förhållanden

Berggrunden i området utgörs av gnejsgranit och området är småkuperat med lägsta höjd över havet nära Kvarnåns utlopp på 45 meter över havet. I östra delarna uppgår höjden till 110 meter över havet. Området norr om Kvarnån sluttar i sydlig riktning ner mot Kvarnån.

Området är beläget intill Indalsälven och stora delar av området har danats av vatten vilket syns på de dominerande jordarterna som till stor del består av isälvsediment, grus, mjäla och silt.

Figur 1. Höjdsuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer inom naturreservatet Kvarnån Utanede.

Skogen

Skogen i naturreservatet utgörs till stor del av 100-130 årig näringsrik granskog som i stora delar även utgörs av kalkbarrskog. I kalkbarrskogsdelarna växer blåbärsris omväxlat med kranshakmossa (*Rhytidiadelphus triquetrus*) samt låg- och högrörter. I de örtrika delarna och i mossmattan återfinns kalkindikerande svampar och kärlväxter vilka är utmärkande för kalkbarrskogar. I både kalkbarrskogen och den näringsrika granskogen blir granarna grova, upp till 80 centimeter i brösthöjdsdiameter, tack vare det rörliga grundvattnet och den mineralrika jorden. I skogen växer även spridda 150-210 åriga tallar varav några med brandljud, ett övervallat ärr i barken långt ner på stammen orsakat av markbrand. I skogen finns också allmänt med lövträd av björk, rönn, gråal och hägg. Det förekommer också aspar varav vissa är grova, upp till 60 centimeter i brösthöjdsdiameter. I ett parti i naturreservatets nordöstra del förekommer det rena lövskogspartier som domineras av asp med ett stort inslag av sälg. I denna del finns också ett litet område med igenvuxen åkermark med lövskog.

I barrskogen förekommer det rikligt med stående döda granar. I delar av skogen finns gott om vindfällan och rötbrutna lågor. Vissa lågor är lika grova som de grövsta levande träden. Särskilt stora ansamlingar av liggande död ved finns i anslutning till Kvarnån i områdets mitt. En stor del av lågorna vid Kvarnån ligger delvis över eller i vattnet. Det finns även en hel del lövlågor. I aspskogen i nordöstra delen av naturreservatet förekommer grova asplågor.

Söder om Kvarnån utgörs skogen av yngre granskog med stort lövträdsinslag som uppkommit efter föryngringsavverkning. Det finns dock fortfarande kvar en del spridda äldre lågor i området. Med undantag av den avverkning som skett söder om Kvarnån tycks endast plockhuggning och veduttag ha förekommit i naturreservatet vilket syns i form av enstaka stubbar.

Områdets skogliga variation med näringsrik och kalkrik jord, den rikliga förekomsten av stående och liggande död ved av både barr och löv, det rörliga markvattnet och den höga luftfuktigheten runt Kvarnån har gynnat ett flertal rödlistade arter av både mark- och vedlevande svampar, kärlväxter, lavar och mossor. Här trivs till exempel bombmurklan (*Sarcosoma globosum*), doftticka (*Haploporus odoratus*) och knärot (*Goodyera repens*). Även den rödlistade tretåiga hackspetten (*Picoides tridactylus*) som trivs i naturskogsliknande miljöer har setts i området.

Vattendrag

Kvarnån rinner genom naturreservatet i västlig riktning för att strax utanför naturreservatets västra gräns mynna ut i Indalsälven. Kvarnån har en till stora delar naturlig struktur med både stenrika partier, grusbottnar och död ved har i partier fallit ner i vattnet, vilket är gynnsamt för bottenlevande insekter såsom sländlarver från olika arter av bäcksländor och nattsländor. I och med att området sluttar så forsar ån på flera håll fram. Kvarnån har dock utsatts för ingrepp för att underlätta flottning och uppströms utanför naturreservatet, ligger en kvarn från vilken det har gått en flottningsränna längs med ån ner mot Indalsälven. Detta syns idag som en vall på åns södra sida. Nedströms naturreservatet precis innan Kvarnån mynnar ut i Indalsälven finns en fördämning som möjligen hindrar vattenlevande organismer som öring från att vandra upp i vattendraget.

Naturvårdsarter

Området är framför allt känt för den rikliga förekomsten av den hotade bombmurklan, men det förekommer flertalet andra rödlistade mark- och vedsvampar och rödlistade lavar, fåglar och kärlväxter däribland Natura 2000-arterna skogsrör (*Calamagrostis chalybaea*), spillkråka (*Dryocopus martius*) och tretåig hackspett. Det förekommer också flera arter som indikerar kalk; däribland kranshakmossa (*Rhytidiadelphus triquetrus*), häggtrattsquivling (*Infundibulicybe geotropa*), kamjordstjärna (*Geastrum pectinatum*) och skogstry (*Lonicera xylosteum*). I området finns även växter förknippade med en mer sydsvensk utbredning såsom platticka (*Ganoderma applanatum*), lönnticka (*Rigidoporus populinus*), brakved (*Frangula alnus*) samt arten krushättemossa (*Ulotia crispa* s.lat.) som även trivs i fuktiga miljöer.

Tabell 1. Artförteckning över funna rödlistade arter i Kvarnån Utanedes naturreservat och arter som indikerar höga naturvärden.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori
Lavar		
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT
Svampar		
<i>Alloclavaria purpurea</i>	Luddfingersvamp	NT*
<i>Haploporus odoratus</i>	Doftticka	VU
<i>Geastrum pectinatum</i>	Kamjordstjärna	S*
<i>Sarcosoma globosum</i>	Bombmurkla	VU*
Kärlväxter		
<i>Actaea spicata</i>	Svart trolldruva	S*
<i>Calamagrostis chalybaea</i>	Skogsör	N2*
<i>Circaea alpina</i>	Dvärghäxört	S*
<i>Daphne mezereum</i>	Tibast	S*
<i>Galium triflorum</i>	Myskmåra	NT*
<i>Goodyera repens</i>	Knärot	VU
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Strutbräken	S*
<i>Myricaria germanica</i>	Klåddris	EN
<i>Poa remota</i>	Storgröe	NT*
<i>Viola mirabilis</i>	Underviol	S*
<i>Viola selkirkii</i>	Skuggviol	NT*
Fåglar		
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT, N2
<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett	NT, N2

Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2015. EN= starkt hotad (Endangered) VU = Sårbar (Vulnerable), NT = Missgynnad (Near Threatened). Signalarter (S) enligt Skogsstyrelsen 2020. Arter utpekade i Natura 2000 art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet (N2). Stjärnsymbolen "*" anger att arten indikerar kalkrik mark.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

I området finns en hel del fornlämningar och kulturspår. I områdets norra del finns två odaterade fångstgropar med beteckningarna 3618 och L1947:3074 i Fornregistret. I senare tid har området nyttjats främst för slätter och bete. Längs Kvarnån har det även funnits en flottningsränna samt en kvarn som legat uppströms naturreservatet. Skogen norr om ån har främst nyttjats för vedtäkt och bete, vilket syns speciellt i områdets nordöstra del där det finns en igenväxande tidigare öppen betesmark. En äldre körväg, som idag utgör en stig, löper parallellt med ån genom området.

Länsstyrelsen Jämtlands län

Visst svedjebruk har förekommit i området vilket kan förklara brandljuden på tallarna i området. I området har även volmar eller hörökar förekommit vilket är ett anordningar där man torkade hö.

Precis väster om området ligger Edset, som är en del av den thailändska kungen Chulalongkorns väg. Kungen besökte Sverige på 1800 talet, bland annat med syfte att studera den svenska skogsnäringen. Den svenska regeringen valde ut färden längs med Indalsälven för att visa upp skogsnäringen samt den vackra miljön. Vid Edset gick tidigare en ångfärja vilken kungen tog på sin resa.

Rennäring

Området ligger inom vinterbetesområde för Raedtievaerie, Ohredahke och Jijnjevaerie samebyar.

Friluftsliv

Området är en del av ett område av riksintresse för friluftsliv (enligt Miljöbalken 3 kap. § 6). Riksintresset utgörs av dalgången kring Indalsälven med dess storslagna landskapsbild som är en attraktiv turistväg. Området är lättillgängligt med bil och går att nå via den thailändska paviljongen en kilometer uppströms älven dit det också går att ta sig med buss. Naturreservatets västra del ner mot älven ligger i direkt anslutning till badplatsen Edset. Från badplatsen utgår en gammal körväg som idag nyttjas som stig och som löper längs med Kvarnån inne i naturreservatet. Det finns längs stigen en rastplats med eldstad och vindskydd. Inga av dessa anordningar förvaltas idag av Länsstyrelsen.

Prioriterade bevarandevärden

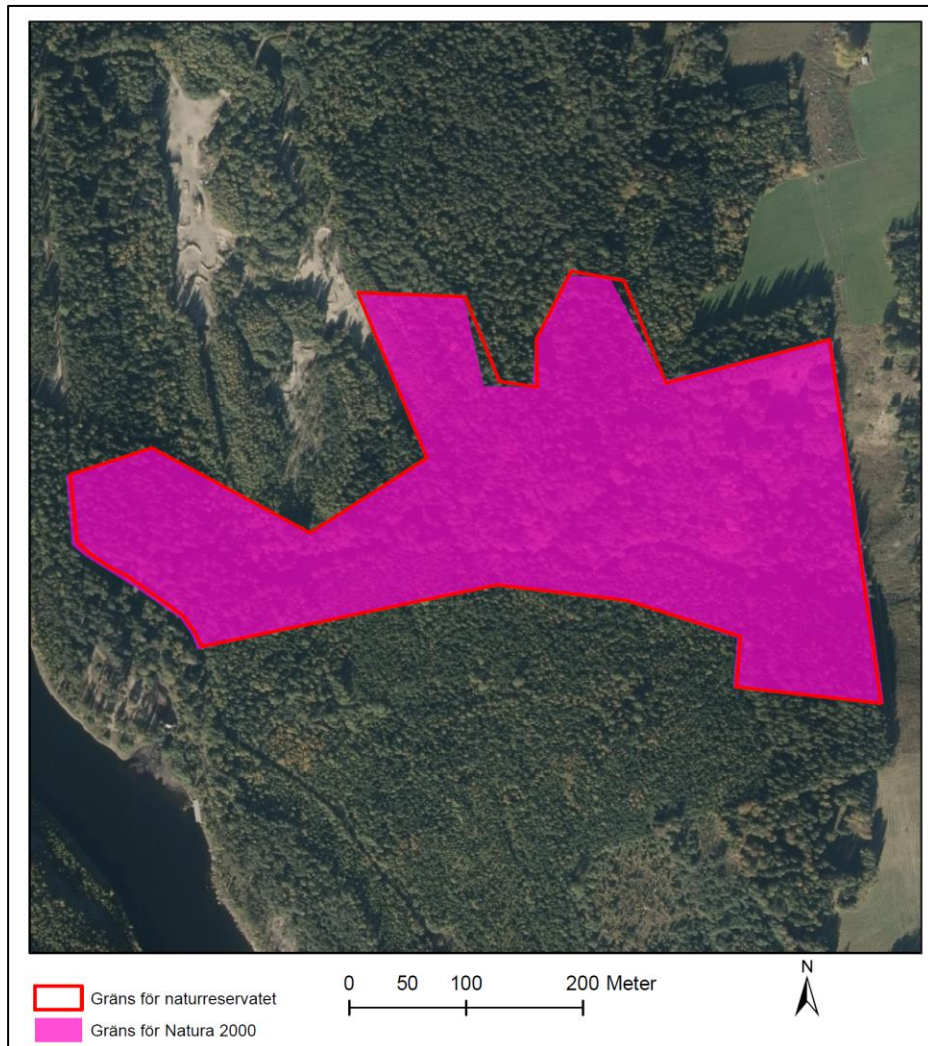
Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Näringsrik och lövträdsrik granskog med naturlig hydrologi och kontinuitet av gamla träd och förekomst av stående och liggande döda träd i olika nedbrytningsstadier vilket gynnar vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter som är knutna till denna miljö.
- Kalkbarrskog där kalkkrävande kärlväxter och marksvampar växer, däribland den hotade bomburklan.
- Natura 2000-naturtyper: taiga (9010), näringsrik granskog (9050), mindre vattendrag (3260),
- Natura 2000-arter: skogsrör (1948).

Natura 2000

Till stora delar omfattas naturreservatet av ett område som ingår i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet, se karta nedan. För ytterligare information om Natura 2000-området, se befintlig bevarandeplan för Kvarnån Utanede SE0720417.

Figur 1. Karta med naturreservatet Kvarnån Utanedes gräns samt område som omfattas av Natura 2000 (Kvarnån Utanede SE072041; 13 hektar).

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Tabell 2. Åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen

Åtgärdsprogram	Kommentar
Bombmurkla	Området hyser en stor förekomst av arten och den bedöms i området vara livskraftig. Åtgärdsprogrammet beaktas för att säkerställa att gynnsam bevarandestatus för arten kommer att fortsatt finnas i området.
Hotade arter på asp i Norrland	Troligen förekommer ingen av de berörda arterna i naturreservatet nu. Då stora arealer skogsmark inom naturreservatet utgörs av asp och det kommer utföras lövskötselåtgärder har detta åtgärdsprogram beaktats.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Hela naturreservatet utgörs av skötselområde A.

Skötselområde A – Näringsrik och lövrik granskog med inslag av kalkbarrskog

Beskrivning

Området utgörs av en 100-130 årig näringsrik granskog på frisk-fuktig, örtrik mark med rörligt markvatten och hög kalkhalt. I skogen förekommer kalkbarrskogspartier, en naturtyp som är viktig för flera kärlväxter och marksvampar. Lövträd av främst björk, rönn, asp och hägg växer spritt i området. I ett område i nordöstra delen där det tidigare har varit öppen betesmark finns en lövsuccesion som består av en sälgrisk aspskog.

Det rörliga markvattnet och mineralrika jorden gör att träden kan växa sig grova. Det finns flera grova granar upp till 80 centimeter och grova aspar upp till 60 centimeter i brösthöjdsdiameter. Det finns grova lågor i området av både löv- och barrträd. Mängden död ved varierar i området men förekomsten är i huvudsak god. Den döda veden förekommer både som lågor och vindfällan samt som stående torrträd. (

Skogens struktur är delvis formad av mänsklig aktivitet men styrs idag av intern dynamik. Sjuka, gamla och skadade träd dör och blir antingen torrträd eller lågor/ vindfällan. När dessa träd dör och faller omkull så skapas luckor där lövträd kan etableras och undertryckta granar får möjlighet att växa till sig. På den gamla åkermarken är det främst lövträd som växer. Med tiden kommer gran att ta över och bli det dominerade trädslaget. Skötselåtgärder kan dock förlänga den lövträdsrika fasen.

Tidigare skogsbyte har hållit skogen öppen vilket har gynnat lövträden, men även tallarna i området. I området har även svedjebruk förekommit och skogen har också huggits småskaligt för hushållsbehov av ved, i samband med detta har även död ved rensats bort från stora delar av området.

På södra sidan om ån har skogen föryngringsavverkats och består idag av en yngre lövträdsrik granskog. Kvarnån som rinner genom området har i stora drag kvar sin naturliga struktur då det vid flottningen istället anlades en flottningsränna på södra sidan vattendraget, vilken idag syns som en vall genom skogen.

Figur 2. Skötselområde A: från vänster kalkbarrskog med rikligt med lågor, blad av knärot och bombmurkla.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av lövträdsrik näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog och små partier av lövträdsdominerad skog. Skötselområdets struktur och sammansättning kan vara präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Skötselområdets hydrologi ska vara naturlig. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av de för naturtypen typiska artgrupperna, främst kalkgynnade kärlväxter, vedsvampar och hackspettar (se områdesbeskrivning ovan). Gynnsamt tillstånd ska råda för skogsrör, *Calamagrostis chalybaea*, utpekad i Natura 2000-nätverket, och dess livsmiljö. Gynnsamt tillstånd ska även råda för bombmurkla *Sarcosoma globosum* och dess livsmiljö. Arealen näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog och lövskogsdominerade partier ska vara 13 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling i kombination med mindre åtgärder för att gynna lövträd och marksvampar.

Skötselåtgärder

- Røjning av gran i ungskogen samt runt äldre lövträd.

Dessutom ska följande lägre prioriterade skötselåtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Återintroduktion av flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*)
- Återförsel av grus, sten och block till Kvarnån samt kapande av träd i strandzonen för att skapa ved som hänger ner och över vattnet.
- Vid behov utföra åtgärder för att begränsa storskaliga utbrott av granbarkborre i naturreservatet.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Kvarnån Utanede är ett relativt känt och lättillgängligt utflyktsmål. Utanför naturreservatet vid Indalsälven ligger en badplats, Edset, som är en del av en anhalt längs den thailändska kungens Chulalongkorns väg. Området ligger cirka en kilometer söder om den thailändska paviljongen som uppfördes till minne av kungens resa. där det finns restauranger och hotell. Från badplatsen går det en stig längs med en gammal körväg som går genom området. Längs denna stig finns i området ett vindskydd med eldstad och utflyktsbord bredvid Kvarnån. Anläggningarna är lokala initiativ och förvaltningen av dessa är inte säkerställd. Området nyttjas förutom som vandringsområde också för jakt och bärplockning. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets natur- och friluftslivsvärden bli mer kända vilket kan innebära ett högre besöksstryck.

Bevarandemål

Det ska vara lätt både att ta sig till naturreservatet och att hitta inom området. I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor för naturreservatet sätts upp vid områdets entréer.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet Kvarnån Utanede finns i tabell 3.

Tabell 3. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Kvarnån Utanede samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
Hela området	Röjning av gran runt äldre lövträd.	3	Inom 2 år	Återkommande vid behov.
Söder om Kvarnån	Röjning i unggranskog söder om Kvarnån	2	Inom 2 år	Återkommande vid behov.
Kvarnån	Återintroduktion av Flodpärlmussla	3	Inom 20 år	Vid behov
Kvarnån	Restaurering av vattendraget	3	Inom 20 år	Vid behov
Hela området	Bekämpning av granbarkborre	1		Vid behov
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavlor.	1	Inom 1 år	Bytes vid behov.

Övriga uppgifter

Samråd med rennäringsen

Innan någon större skötselåtgärd genomförs/någon ny anordning anläggs, ska samråd ske med rennäringsen som verkar i området/berörd sameby.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Ragunda kommun 2006. Översiktsplan Ragunda kommun.
- Ragunda kommun 2009. Vindkraft i Ragunda kommun Tillägg till Översiktsplan 2006
- Art- och habitatskyddsdirektivet 1992. Rådets (EU) direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.
- Naturvårdsverket 2009. Åtgärdsprogram för bombmurkla 2010-2014. Naturvårdsverket rapport 6333.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2010. Åtgärdsprogram för hotade arter på asp i Norrland. Naturvårdsverket rapport 6393.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturområden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.
- Skogsstyrelsen 2019. Skyddsvärd skog-naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Lantmäteriet. Historiska kartor. Storskifte över Utanede 1803.
<http://historiskakartor.lantmateriet.se>.
- Länsstyrelsen i Jämtlands län. Bevarandeplan för Natura 2000-området Kvarnån Utanede SE0720417. <https://www.lansstyrelsen.se/jamtland/natur-och-landsbygd/skyddad-natur.html>.
- Naturvårdsverket. EU:s direktiv för biologisk mångfald.
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Biologisk-mangfald-i-EU/EUs-naturvardsdirektiv/>.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdverket. Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Naturvårdverket. Biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Biologisk-mangfald/>

Naturvårdverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>

Naturvårdverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Fors 44:1 och Fors 44:2. Forsök www.raa.se/cms/forsok/start.html.

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogsdataportalen <http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Röddlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Övriga källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatas 2020-07-14. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

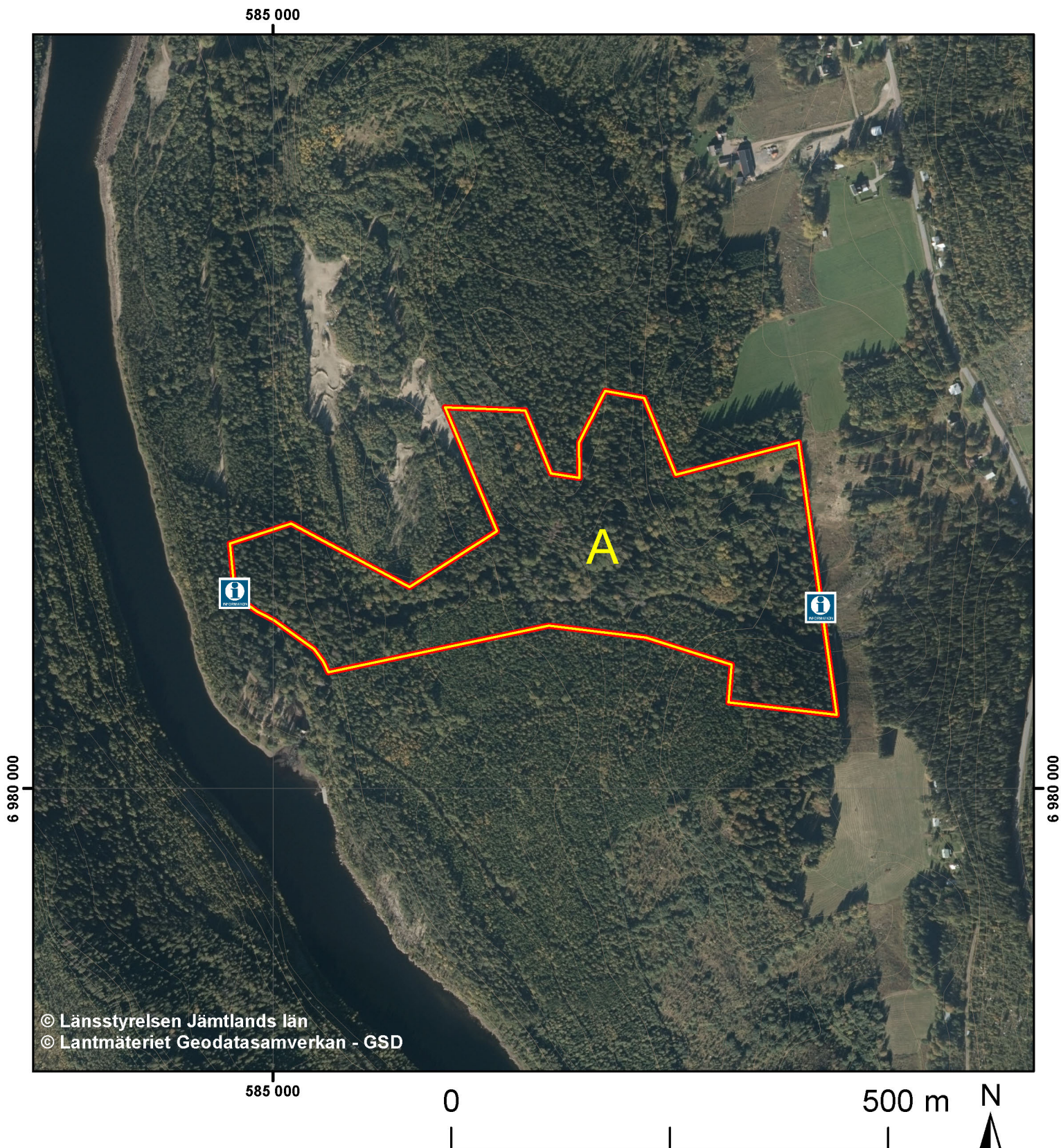
Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatas 2020-07-14. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

Naturreservatet Kvarnån Utanede Skötselplankarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för reservatet Kvarnån Utanede
- Skötselområde A: Fri utveckling och lövskötsel
- Informationsskylt

Skala 1:6 000

SWEREF 99 TM, Höjdkurvor 5 m intervall